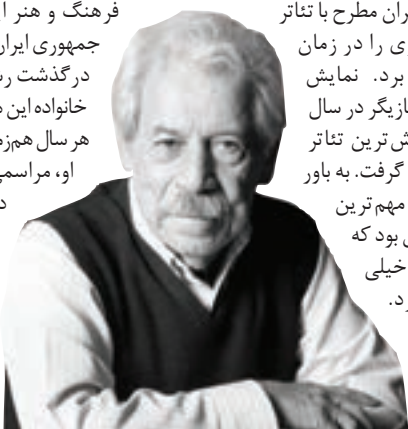

یادی از داور رشیدی در سالروز درگذشتش

امروز پنجم شهریور چهارمین سالگرد داور رشیدی یکی از بازیگران بزرگ سینمای ایران است. بازیگری که با نقش آفرینی در آثار ماندگاری در یادها مانده است. «کمال‌الملک»، «گل‌های داودی»، «خانه عنکبوت»، «شیلات»، «ملاقات با طوطی»، «ز مهر بر» از جمله معروف‌ترین آثار سینمایی و «هزار دستان»، «گرگ‌ها»، «ولایت عشق»، «آوای فاخته»، «عطر گل یاس»، «مختارنامه» و «کلاه پهلوی» بخشی از فعالیت‌این هنرمند در زمینه آثار تلویزیونی است. او کارش را

همچون بسیاری از بازیگران مطرح با تئاتر شروع کرد و آثار بسیاری را در زمان حیاتش روی صحنه برد. نمایش «پیروزی شیکاگو» این بازیگر در سال ۱۳۷۰ به عنوان پرفروش‌ترین تئاتر ایران پس از انقلاب لقب گرفت. به باور بسیاری از منتقدان مهم‌ترین ویژگی رشیدی فن‌بیانش بود که کلمات را با دقت خاص و خیلی شمرده به زبان می‌آورد. رشیدی در سال ۱۳۹۱ نیز نشان درجه یک

فرهنگ و هنر ایران از سوی ریاست جمهوری ایران را دریافت کرد. بعد از درگذشت رشیدی در سال ۱۳۹۵ خانواده این هنرمند تصمیم گرفتند هر سال هم‌زمان با سالگرد درگذشت او، مراسمی را برگزار کنند. آنان در سه سال گذشته در این مراسم، نشان داود رشیدی را به یک هنرمند تئاتر، یک هنرمند سینما و یکی از چهره‌های

تاثیرگذار حوزه فرهنگ اهدا کرده‌اند. اما شرایط شیوع کرونا امسال این برنامه را همچون بسیاری از مراسم‌های دیگر دچار مشکل کرده است. احترام برومند همسر مرحوم رشیدی در گفت‌وگو با ایسنا درباره برگزاری این رویداد گفته است: شرایط امسال با سال‌های گذشته متفاوت است. ما هم برای برگزاری برنامه طبق روال سال‌های گذشته تردید بسیار داشتیم و در نهایت تصمیم گرفتیم به احترام مردم و با در نظر گرفتن وضعیت کرونا، در چهارمین سالگرد درگذشت همسرم، از اجرای برنامه مانند سال‌های قبل، صرف‌نظر و به انتشار یک ویدئوی چند دقیقه‌ای در فضای مجازی بسنده کنیم.

ادبیات دانشگاهی مشهدمدیون کیست؟

به مناسبت چهل‌ونهمین سالروز درگذشت دکتر علی اکبر فیاض بنیان‌گذار دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد

دانشجویان می‌پرداخت و گاه خود به دیدن مسابقات ورزشی آنان می‌رفت.

او همتی بلند داشت و به آنچه به انجام رسانده بود، راضی نمی‌شد. افق‌های باز و گشوده‌ای را همواره در ذهن و ضمیر خود مرور می‌کرد و آن‌ها را هدف اصلی خود قرار داده بود. برای نمونه، او در شرایطی که هنوز تعداد دانشگاه‌ها و تعداد دانشجویان و وضعیت کار دانش آموختگان مانند امروز نبود، به‌درستی دریافته بود که دانشجویان علاوه بر علم و دانش باید مهارت‌های دیگری هم بیاموزند تا در آینده به کارشان بپیازد. از این‌رو در مهر ۱۳۳۸، یعنی تنها چهار سال پس از تأسیس دانشکده ادبیات، اعلام کرد که در دانشکده کلاس‌های روزنامه‌نگاری و نمایش برگزار خواهد شد و مقدمات تشکیل دوره فوق لیسانس هم فراهم خواهد آمد.

نمی‌دانم آن کلاس‌ها برگزار شد یا خیر؛ دوره فوق لیسانس هم که سال‌ها بعد به همت و پیگیری دکتر غلامحسین یوسفی، شاگرد خلف استاد فیاض در سال ۱۳۴۹ ایجاد شد. اما این همت بلند و فکر گشوده به‌راستی کم‌نظیر بوده‌است.

دکتر فیاض می‌دانست که رشته‌های مختلف علوم انسانی با یکدیگر مرتبط هستند و هر یک می‌تواند دیگری را غنا بخشد. او همچنین دلبسته گسترش علم و دانش در خراسان بود. از این‌رو از همان سال‌های ۳۴ و ۳۵ به فکر تأسیس دانشکده معقول و منقول (یا الهیات) افتاد و مقدمات آن را فراهم کرد. سرانجام در سال ۱۳۳۷ ش. دانشکده معقول و منقول تأسیس شد که سرپرستی آن را هم بر عهده دکتر فیاض گذاشتند و به حق همچون دانشکده ادبیات، بنایی نیک و مستحکم بنیان نهاد.

دکتر فیاض دلبسته میز و جاه و مقام نبود و اگر می‌دید که در جایی تأثیرگذاری مورد نظر خود را ندارد، بلافاصله کناره می‌گرفت و به کار خود مشغول می‌شد. برای نمونه، وقتی دید که رئیس وقت دانشگاه در امور مربوط به دانشکده معقول و منقول با او مشورت نمی‌کند و خود مستقیماً به تمثیت امور می‌پردازد، در نامه‌ای خطاب به رئیس دانشگاه از او انتقاد کرد و با عبارت «چون تکلیف مسئولیت دانشکده باید صریحاً معلوم باشد» از سرپرستی دانشکده الهیات کناره گرفت. بسنجید این آزادگی و بی‌اعتنایی به مناصب دولتی را با مدیرانی که امروز به هر ننگ و خفتی تن می‌دهند تا چند روزی بیشتر بر مسندمان باقی بمانند.

دکتر فیاض اهل هیاهو و مطرح شدن نبود و بیشتر ترجیح می‌داد در حاشیه باشد و متن را به دیگران واگذارد. در سال ۱۳۴۳ دانشگاه مشهد بر آن می‌شود تا به پاس خدمات فراوان و بی‌نظیر استاد فیاض، مراسم تقدیری برای او برگزار کنند. در این راستا دکتر اسماعیل بیگی، رئیس وقت دانشگاه، از وزیر فرهنگ می‌خواهد تا نشان درجه اول دانش را برای دکتر فیاض تصویب و ارسال کند تا در روز مراسم که قرار بود در آبان ۴۳ برگزار شود، به ایشان اهدا گردد. اما وقتی فیاض از این موضوع خبردار می‌شود، در نامه‌ای به دکتر رجایی بخارایی، رئیس وقت دانشکده ادبیات، می‌نویسد: «... اگر خدمتی به دانشکده ادبیات‌مشهد انجام داده‌ام، ادای وظیفه‌ای بوده‌است که به عهده داشته‌ام و از لحاظ کردارنی و تشویق برای بنده هم توجه و رضایت‌مندی که دوستان عزیز ابراز می‌فرمایند ... کافی است و حاجت به اقامه مراسمی که خود بنده هم بدان علاقه‌ای ندارم نیست... بنابراین تمامی کتم به دانشگاه مشهد مرقوم بغرمایند که از اقامه این مراسم صرف نظر شود.»

دکتر فیاض در چهارم شهریور ۱۳۵۰ در حالی که تصحیح جدید تاریخ بیهقی را در انتشارات دانشگاه مشهد به چاپ داشت، به دلیل عارضه سکته مغزی در بیمارستان شاهرضا بدورد حیات گفت. پیکر او را از همان جاتشیع کردند و در حرم رضوی به خاک سپردند.

امروز از درگذشت دکتر فیاض ۴۹ سال و از بنای عظیمی که بنیان نهاد، یعنی دانشکده ادبیات، ۵۸ سال می‌گذرد. همگان بنیان‌بدانیم که دانشکده پرافتخار ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد میراث ماندگار اوست و مدیران دانشکده و دانشگاه به باید بدانند که بر جای بزرگ‌مردی چون او تکیه زده‌اند. باشد که بلندهمت‌ی، کوشندگی، همه‌جانبه‌نگری، آزادگی و دوراندیشی او را سرمشق خود قرار دهیم.

بهره‌بردن از شعرها و نوحه‌های قدیمی روی بیلبوردها و پرچم‌ها و پرده‌ها، بیانگر سادگی و اصالت اشعار گذشتگان ماست و جوان‌ها از خواندنش لذت می‌برند و خوششان می‌آید. از طرفی قدیمی‌ها را هم به یاد دوران کودکی و نوجوانی‌شان می‌اندازد. این صفا و صمیمیت‌ها نباید فراموش شود. در این میان، استفاده از اشعار معاصر در کنار این اشعار قدیمی هم تأثیرگذاری خاص خودش را دارد و نباید آن را نادیده گرفت. چنانکه در بین غزلیات و رباعی‌های شاعران امروز، تک‌بیتی‌های تأثیرگذار عاشورایی فراوان یافت می‌شود. در این میان، آنچه مهم است، تلفیق منطقی

هنری، اجتماعی که در دویخش عکاسی با دوربین و عکاسی با تلفن همراه برگزار می‌شود برای همه آزاد است. توجه به محوریت‌های فرهنگی و اقتصادی، تأثیر فتر فرهنگی و اقتصادی بر امنیت اجتماعی، حرکت‌های انسان‌دوستانه؛ مهرورزی و اخلاق، عشق و محبت، نمادهای محرومیت در حاشیه شهرها، شیوع و ویروس کرونا، تأثیر مثبت و منفی آن بر روابط انسانی، انعکاس فعالیت‌های آموزشی، مدنی و قانونی در آگاهی‌بخشی به جامعه، سهم کودکان از جامعه و تأثیر فتر فرهنگی و اقتصادی بر وضعیت محیط

نمایش از فیلم «خروج»

اتفاقاً خوب هم پرداخت شده، تحت تأثیر تماس‌های مکرر مردمی که او را رئیس جمهور می‌دانند، قرار می‌گیرد و مسیر زندگی‌اش تغییر می‌کند. او ابتدا به این تماس‌هایی اعتناست، اما به مرور وجدان اخلاقی‌اش بیدار می‌شود و در مقابل برخی تماس‌های مردمی که مشکلات خود را با شخص اول دولت درمیان می‌گذارند و طلب مساعدت دارند، احساس مسئولیت می‌کند. اهمیت «تلفن همراه رئیس جمهور» در رعایت انصاف و دیدگاه واقع‌گرایانه آن است که از یک طرف مشکلات پرتعداد دولت و ناممکن بودن رسیدگی موردی به این حجم انبوه از درخواست‌های دولت ارائه می‌دهد. قصه درباره یک پیرمرد نسبتاً کم‌بضاعت به نام قربانعلی است که از طریق باربری روزگار می‌گذراند. او یک سیم‌کارت می‌خرد ولی خیلی زود می‌فهمد که این سیم‌کارت قبلاً متعلق به رئیس جمهور بوده است. قربانعلی در مسیر تحول خود که

چرا دربار واقعه‌عاشورا اثر فاخر سینمایی نداریم؟

در یک نشست آنلاین حضور حماسه‌عاشورا در قالب تصویربرداری شد

شکیبا افخمی‌راد
sh.afkhami@shahraranews.ir

سینما و تلویزیون ایران آثار بسیاری با موضوع حماسه عاشورا ساخته است که از میان آن‌ها می‌توان به فیلم‌های «سفیر» فریبرز صالح، «عصر روز دهم» ساخته مجتبی راعی، «روز واقعه» اثر شهرام اسدی، «رستاخیر» ساخته احمدرضا درویش و «به خاطر هانی» به کارگردانی کیومرث پوراحمد و سریال‌هایی مانند «شب دهم»، «معصومیت از دست رفته» و «مختارنامه» اشاره کرد. آثاری که هر کدام به نوعی سعی کرده‌اند متن یا حاشیه واقعه کربلا را به تصویر بکشند. با این حال در سال‌های اخیر به ویژه دهه ۹۰ کمتر فیلم‌سازی حاضر شده به سمت تصویر کشیدن داستانی با محوریت عاشورا برود. علت این اتفاق در پانزدهمین نشست دوشنبه‌های سینما خانه هنرمندان، محدودیت‌های جامعه بیان شد. همچنین در این نشست که با عنوان «بررسی حضور حماسه عاشورا در قاب تصویر» به صورت مجازی بر گزار می‌شد، مجتبی راعی کارگردان و سید احمد میراحسان نویسنده و منتقد سینما از چگونگی ساخت فیلم سینمایی با موضوع حماسه عاشورا گفتند.

● نمی‌توان فیلمی واقعی ساخت

مجتبی راعی باور دارد که به‌اندازه کافی در سینمای ایران به واقعه عاشورا پرداخته نشده است. او علت این کمبود را شرایط اجتماعی و طرز تلقی از واقعه عاشورا در جامعه دانست و گفت: متأسفانه برخی از مباحثان ما مردم را تنها با ظاهر حماسه کربلا آشنا کرده‌اند و هیچ‌وقت به سراغ پرداختن به تفاوت‌های حکومت یزید با امیرالمومنین (ع) که باعث شد امام حسین (ع) قیام کنند نرفته‌اند. تصویر عمومی جامعه هم بر همین اساس شکل گرفته است. حال اگر فیلم‌سازی در اثر خود بخواهد تصویر عمومی جامعه را که هر سال نیز تشدید می‌شود، بشکند با مشکلاتی روبه‌رو خواهد شد.

به گفته او در این شرایط نمی‌توان فیلم واقعی ساخت این درحالی است که ما احتیاج داریم بدانیم به غیر از مشخصات فردی یزید چه مشکلاتی وجود داشته که باعث شده امام حسین (ع) خودش و عزیزانش را قدا کنند.

راعی با اشاره به ظرفیت‌های دراماتیکی که در واقعه کربلا برای ساخت فیلم وجود دارد خاطرنشان کرد: اساس درام بدون تولد یک مفهوم در ذهن معنا ندارد و ما اگر بخواهیم همه چیز را آن‌طور که تا الان گفته شده به تصویر بکشیم حرف درخور تاملی نخواهیم داشت.

او با یادآوری ارکان نشدن فیلم «رستاخیز» و حواشی ایجاد شده برای آن گفت: تمام راه‌ها برای ساخت فیلم با این محوریت بسته شده است. اگر کسی به سراغ ساخت فیلمی با موضوع عاشورا برود با مدعیان زیادی روبه‌رو می‌شود. در این صورت فیلم‌ساز ترجیح می‌دهد همان فیلم معمولی خودش را بسازد تا کسی هم کاری به کارش نداشته باشد. به گفته راعی حتی برخی به اینکه کدام فیلم‌ساز فیلم عاشورایی بسازد واکنش نشان می‌دهند. این کارگردان خاطر نشان کرد: اگر سینمای ما آزاد بود می‌توانستیم درباره عاشورا راحت‌تر فیلم بسازیم، و به عنوان مثال با ساخت تنها ۵ فیلم خوب از میان ۲۰۰ اثری که تاکنون در این باره ساخته شده است تأثیر زیادی بر اخلاقیات جامعه می‌گذارشیم. حتی این فیلم موفق می‌توانست وارد بازار جهانی شود تا هر کس در هر جای دنیا این اثر را ببیند متوجه واقعه عاشورا شود اما این راه بسته شده است.

● ضرورت اظهار نظر بزرگان دین

سیداحمد میراحسان منتقد سینما نیز نظرش درباره ساخت آثاری با محوریت معصومان را این‌گونه بیان کرد: در جامعه ما در اینکه چطور می‌شود درباره معصومان موضوع‌شناسی صورت نگرفته است. در این شرایط ما فیلمی که مدعی باشد از دیدگاه اسلام حضرت اباعبدل(ع) را به تصویر کشیده نخواهیم داشت.

به گفته این منتقد کسی که فیلمی درباره امام حسین (ع) می‌سازد نباید مدعی باشد که اثرش تمام ویژگی‌های این امام معصوم را به نمایش گذاشته است. چون سینما ویژگی‌های خاص خودش را دارد که ممکن است ربطی به حقیقت نداشته باشد.

میراحسان باور دارد عالمان اسلامی ما باید پرسش‌هایی را که درباره ساخت آثار دینی مطرح می‌شود پاسخ دهند. به گفته او در ابتدا باید مبانی معرفتی ما درباره سینما مشخص شود تا بعد از آن به سراغ این برویم که کدام سینماگر می‌تواند فیلمی درباره اباعبدل(ع) بسازد و اصولاً چه فیلمی باید بسازد.

او یادآور شد: بدون یک سینماگر ربانی نمی‌توان اثری ربانی درباره آدم ربانی ساخت. فیلمی هم که بر خلاف موجود بودن این شرایط ساخته‌شود بی‌کیفیت خواهد بود و بیشتر باعث گمراهی می‌شود.

«نغمه‌های عاشورایی» شنیدنی شد

«نغمه‌های عاشورایی» عنوان یکی از تازه‌ترین آلبوم‌های موسیقی است که با صدای محمدرضا قربانی در قالب یک اثر مناسبتی ویژه ایام سوگاری حضرت سیدالشهدا(ع) منتشر شده است. به گزارش خبرگزای مهر، در این اثر موسیقایی که تمام قطعات آن برگرفته از نوحه‌ها و آواهای آیینی قدیمی پرتلف‌دار ویژه ایام سوگاری حضرت سیدالشهدا(ع) در تکایا و حسینیه نخواهیم داشت.

میراحسان باور دارد عالمان اسلامی ما باید پرسش‌هایی را که درباره ساخت آثار دینی مطرح می‌شود پاسخ دهند. به گفته او در ابتدا باید مبانی معرفتی ما درباره سینما مشخص شود تا بعد از آن به سراغ این برویم که کدام سینماگر می‌تواند فیلمی درباره اباعبدل(ع) بسازد و اصولاً چه فیلمی باید بسازد.

او یادآور شد: بدون یک سینماگر ربانی نمی‌توان اثری ربانی درباره آدم ربانی ساخت. فیلمی هم که بر خلاف موجود بودن این شرایط ساخته‌شود بی‌کیفیت خواهد بود و بیشتر باعث گمراهی می‌شود.

روزنامه شهرامیدوزنگی

شماره ۴۲۹۶
۴۲۹۶ شماره ۴۲۹۶
۴۲۹۶ شماره ۴۲۹۶

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵

شماره ۱۵